

Okruhy otázek k závěrečným zkouškám pro obor 8206R049 Restaurování a konzervace nástěnné malby a sgrafita v akademickém roce 2017/2018

DĚJINY UMĚNÍ

01/ Antické umění

(architektura, sochařství, malířství)

02/ Raně křesťanské umění

(architektura, sochařství, malířství, ikonografie) – významné památky (Ravenna)
stylový charakter

03/ Románské umění v západní Evropě a v českých zemích

(architektura, sochařství, malířství, knižní kultura) - charakteristické rysy, významné lokality

04/ Gotické umění v západní Evropě

katedrály: typy staveb – stylový a chronologický vývoj (významné lokality)
sochařství, malířství, knižní kultura (významné památky a osobnosti)

05/ Itálie v období gotiky

architektura, sochařství, malířství a knižní kultura (významné památky a osobnosti)

06/ Výtvarné umění rané gotiky v českých zemích (1250-1360)

(architektura, sochařství, malířství a knižní kultura) - významné památky a osobnosti

07/ Vrcholná gotika v Čechách (1360–1420)

(architektura, sochařství, malířství a knižní kultura) – významné památky a osobnosti

08/ Umění rané renesance v Itálii

(architektura, sochařství, malířství a knižní kultura) – významné památky a osobnosti

09/ Umění 15. a 1. poloviny 16. století v Zápálí

(architektura, sochařství, malířství a knižní kultura) – významné památky a osobnosti

10/ Umění v Čechách a na Moravě (1490–1520)

(architektura, sochařství, malířství a knižní kultura) – významné památky a osobnosti

11/ Umění vrcholné renesance v Itálii

(architektura, sochařství, malířství a knižní kultura) – významné památky a osobnosti

12/ Italský manýrismus

(architektura, sochařství, malířství a knižní kultura) – významné památky a osobnosti

13/ Umění 16. století v českých zemích

(architektura, sochařství, malířství a knižní kultura) – významné památky a osobnosti

14/ Umění na dvoře Rudolfa II.

(architektura, sochařství, malířství a knižní kultura) – významné památky a osobnosti

15/ Umění italského baroka

(architektura, sochařství, malířství a knižní kultura) – významné památky a osobnosti

16/ Umění 17. a 18. století v Zápálí

(architektura, sochařství, malířství a knižní kultura) – významné památky a osobnosti

17/ Umění 17. století v českých zemích

(architektura, sochařství, malířství a knižní kultura) – významné památky a osobnosti

18/ Umění 18. století v českých zemích

(architektura, sochařství, malířství a knižní kultura) – významné památky a osobnosti

19/ Umění 19. století v Evropě

Okruhy otázek k závěrečným zkouškám pro obor 8206R049 Restaurování a konzervace nástěnné malby a sgrafita v akademickém roce 2017/2018

(architektura, sochařství, malířství a knižní kultura) – ismy, významné památky a osobnosti

20/ Umění 19. století v českých zemích

(architektura, sochařství, malířství a knižní kultura) – ismy, významné památky a osobnosti

21/ Umění 20. století v Evropě

(architektura, sochařství, malířství a knižní kultura) – ismy, významné památky a osobnosti

22/ Umění 20. století v českých zemích

(architektura, sochařství, malířství a knižní kultura) – ismy, významné památky a osobnosti

Vypisuje: prof. PhDr. Petr Fidler

Okruhy otázek k závěrečným zkouškám pro obor 8206R049 Restaurování a konzervace nástěnné malby a sgrafita v akademickém roce 2017/2018

TECHNIKY RESTAUROVÁNÍ

1. Nástěnné malby paleolitu

- časové zařazení
- typy zobrazení
- techniky a materiály
- nejznámější lokality a jejich specifika provedení nástěnných maleb

2. Nástěnné malby neolitu a starověku v oblasti Středomoří

- časové zařazení
- neolitická nástěnná malba – nové materiály a přístupy
- nástěnná malba ve starověkém Egyptě – typy zobrazení, techniky, materiály
- nástěnná malba ve starověké Krétě a Mykénách – typy zobrazení, techniky, materiály

3. Nástěnné malby starověkého Říma

- časové zařazení
- literární zdroje poznatků o starořímské nástěnné malbě
- techniky římské nástěnné malby popsané podle dobových literárních zdrojů
- odlišnosti techniky podle jednotlivých malířských stylů

4. Nástěnné malby raného středověku a Byzance

- změna typů zobrazení i techniky v závislosti na kulturně-politické situaci
- základní odlišnosti techniky v západní a východní části Evropy
- literární zdroje popisující raně středověkou a byzantskou malbu
- techniky byzantské nástěnné malby popsané podle dobových literárních zdrojů
- centra byzantské nástěnné malby a konkrétní příklady realizací

5. Středověké nástěnné malby v západní a střední Evropě

- časové zařazení
- literární zdroje poznatků o středověké nástěnné malbě
- technika románské nástěnné malby a konkrétní příklady
- techniky gotické nástěnné malby – rozdělení a specifika jednotlivých skupin
- konkrétní příklady jednotlivých technik gotické nástěnné malby

6. Renesanční nástěnné malby na území Itálie

- časové zařazení a etapy vývoje
- literární zdroje poznatků o renesanční nástěnné malbě
- technika nástěnné malby v trecentu
- technika nástěnné malby v quattrocentu
- technika nástropní výzdoby Sixtinské kaple

7. Barokní nástěnné malby v jižní a střední Evropě

- vývoj potřeb zobrazení od renesance k baroku – nové koncepce a techniky
- literární zdroje poznatků o barokní nástěnné malbě
- iluzivní zobrazení prostoru – technické aspekty
- jednotlivé kroky a postupy tvorby barokní nástěnné malby popsané podle dobových literárních zdrojů

Okruhy otázek k závěrečným zkouškám pro obor 8206R049 Restaurování a konzervace nástěnné malby a sgrafita v akademickém roce 2017/2018

8. Průzkum nástěnných maleb

- smysl a cíle průzkumu nástěnných maleb
- průzkum originální techniky díla (denní plány, způsob přenosu kartónů, podkresby, struktura povrchu omítek, rukopis autora)
- formy nedestruktivního průzkumu (pozorování v rozptýleném světle, pozorování v bočním světle, pozorování v UV světle, IR foto, termovize)
- formy destruktivního průzkumu (odběr vzorků pro laboratorní analýzu a jejich vyhodnocení, sondážní průzkum)
- komplexní vyhodnocení průzkumu
- restaurátorský záměr

9. Čištění nástěnných maleb

- důvody čištění
- cíle a koncepce čištění
- typy nečistot
- techniky čištění - mechanické, fyzikální a chemické
- odsolování a stabilizace solí

10. Konsolidace nástěnných maleb

- důvody a předpoklady konsolidace
- povrchové zpevnění – fixáž barevné vrstvy, upevnění šupin a puchýřů
- strukturální konsolidace omítek
- hloubkové zpevnění (injektáž)
- tmelení defektů jako konsolidační technika

11. Estetická prezentace nástěnných maleb

- koncepce estetické prezentace v závislosti na typu poškození nástěnné malby
- tmelení jako součást estetické prezentace (úrovně tmelů a jejich povrchy)
- techniky retuše
- pojiva retuše (druhy pojiv a jejich vlastnosti vzhledem k originální technice a jejímu prostředí)

12. Restaurátorská dokumentace

- struktura, forma a právní úprava pro zapsané památky – viz vyhláška MK ČR č. 66/1988 Sb.
- fotodokumentace – pravidla a formy (intenzita osvětlení, barevnost světla, fyzická podoba výstupu)
- grafická dokumentace (mapování) – předmět a cíle mapování

Okruhy otázek k závěrečným zkouškám pro obor 8206R049 Restaurování a konzervace nástěnné malby a sgrafita v akademickém roce 2017/2018

Doporučená literatura:

- Mora P., Mora L., Philippot P., *Conservation of Wall Paintings*, ICCROM 1984
- Emmenegger O., Knoepfli A., Koller M., *Reclams Handbuch der Künstlerischen Techniken 2. Wandmalerei, Mosaik*, Stuttgart 1990
- Schädler-Saub U., *Die Kunst der Restaurierung*, München 2005
- Vaněček I., *Nástěnné malby*, publikace STOP, Praha 2000.
- Slánský B., *Techniky malby I a II*, Praha 1953, 1956
- Vitruvius, *Deset knih o architektuře*. Praha, 1979
- Gaius Plinius Sekundus, *O umění a umělcích*,. Praha 1941
- Theophilus, *On Diverse Arts*, London, 1979
- Cennini C., *Kniha o umění středověku*, Praha 1947.
- Vasari G., *Vasari on Technique*. New York, 1960
- Pozzo A., *Perspective in architecture and painting*, New York 1989
- Hošek J., Losos L., *Historické omítky – průzkumy, sanace, typologie*, Praha 2007
- Kubička R., Zelinger J., *Výkladový slovník malířství, grafiky a restaurování*, Praha 2004
- Šimůnková E., Bayerová, T., *Pigmenty*, Praha 1999
- Zelinger J., Šimůnková E., Kotlík P., *Chemie v práci restaurátora a konzervátora*, Praha 1982
- Kopecká I., Nejedlý V., *Průzkum historických materiálů*, Praha 2005
- Kulka T., *Umění a falzum*, Praha 2004
- Brandi C., *Teorie restaurování*, Kutná Hora 2000
- Muños Viñas S., *Contemporary Theory of Conservation*. Oxford 2005

Vypisuje: Mgr. art. Jan Vojtěchovský

Okruhy otázek k závěrečným zkouškám pro obor 8206R049 Restaurování a konzervace nástěnné malby a sgrafita v akademickém roce 2017/2018

TECHNOLOGIE RESTAUROVÁNÍ

1. Sádra – základní charakteristika, vlastnosti, použití
2. Vápno – základní charakteristika, vlastnosti, použití
3. Hydraulická minerální pojiva – hydraulické vápno, cement; základní charakteristika, vlastnosti, použití
4. Fyzikálně-mechanické poškození nástěnných maleb – migrace vody v porézních materiálech, zdroje vlhkosti, mechanické namáhání, tepelná roztažnost, působení mrazu, působení vodorozpustných solí
5. Chemická koroze porézních anorganických materiálů – hlavní atmosférické škodliviny a jejich vliv na porézní anorganické materiály
6. Bílé, žluté a červené pigmenty – rozdělení, charakteristika, použití.
7. Modré, zelené a černé pigmenty – rozdělení, charakteristika, použití
8. Přírodní pojiva na bázi polysacharidů a proteinů – základní rozdělení, charakteristika, použití
9. Přírodní pojiva na bázi vysychavých olejů, přírodních pryskyřic a vosků – základní rozdělení, charakteristika, použití
10. Čištění nástěnných maleb – základní principy a charakteristika hlavních metod čištění
11. Fyzikální metody čištění (metody čištění pomocí vody, abrazivní metody, laser) - popis jednotlivých metod, jejich princip, výhody a nevýhody
12. Chemické metody čištění - popis jednotlivých metod, jejich princip, výhody a nevýhody
13. Možnosti omezení vlivu vodorozpustných solí
14. Zpevňování – základní principy a zásady, způsoby impregnace
15. Anorganické zpevňovací prostředky - základní charakteristika jednotlivých prostředků a jejich vlastnosti
16. Organické zpevňovací prostředky - základní charakteristika jednotlivých prostředků a jejich vlastnosti
17. Organokřemičité zpevňovací prostředky - základní charakteristika jednotlivých prostředků a jejich vlastnosti
18. Hydrofobizace - principy, hydrofobizační prostředky a jejich vlastnosti

Doporučená literatura:

- BAYER, K. ; Sylaby přednášek.
KOTLÍK, P. A KOLEKTIV; Stavební materiály historických objektů. Praha, 1999.
FRAŇO, V., ĎURKOVIČ, M., KRÁL, J., NOVÁK, J., NOVOTNÝ, J., PŘIBYL, F. ; Stavebné látky. Bratislava, 1984.
HOŠEK, J., MUK, J. ; Omítky historických staveb. Praha, 1989.
MORA, P., MORA, L., PHILIPPOT, P. ; Conservation of Wall Paintings. London, 1984.
ROVNANÍKOVÁ, P.; Omítky. Praha, 2002.
TORRACA, G., WEBER, J.; Poröse Baustofe. Wien, 1986.
VANĚČEK, I.; Nástěnné malby. Praha, 2000.
ZELINGER, J. A KOL.; Chemie v práci konzervátora a restaurátora. Academia, Praha, 1987.
ŠIMŮNKOVÁ E., BAYEROVÁ, T.; Pigmenty, Praha 1999
MASSCHELEIN-KLEINER L.; Ancient Binding Media, Varnishes and Adhesives, ICCROM, 1985

Vypisuje: Ing. Karol Bayer